

A korszerű öntözés, mint az agrotechnika része

A Precíziós öntözés

Szabó Gyula

Öntözésfejlesztési vezető

A növénytermesztés gazdálkodási módjai

- *A tenyészdőszakban lehulló csapadék eloszlása szélsőségesé vált - jelentős termésingadozást okozva az évjáratok között.*
- A versenyképes növénytermesztés feltétele --- a termésbiztonság.
- A termelők a versenyképesség megőrzése érdekében differenciálják:
***a száraz, vagy csapadék gazdálkodást,
az öntözéses gazdálkodását.***

A két termesztési technológia *jelentős mértékben elkülönül.*

A növénytermesztés gazdálkodási módjai

- A termelésben, így a fejlesztési stratégiában, szét kell választani a *csapadékgazdálkodást*, akkor is, ha az adottságok lehetővé teszik aszályos időszakban a mentésre, megcélzott mennyiség biztosításához az egyszeri, kétszeri rendszerint nagy vízadagú öntözést,
- Valamint *az öntözésre berendezett terület öntözését*,
az öntözéses gazdálkodást.

Csapadék gazdálkodás

- Az alföldi, mély területű, réti, öntés talajú területeken, illetve laza homok, erodált barna erdőtalajokon, ahol a nyári csapadék nem elégséges és a talaj minősége sem teszi gazdaságossá az intenzívebb növények termesztését, a kalászos, napraforgó a vetésváltás vezér növényei, mert a talajban tározott őszi, téli, illetve a lehulló tavaszi csapadékot jól hasznosítják.
- Másrészt a dunántúli csapadékosabb, jó termőképességű barna erdőtalajon, illetve az alföldi, a hátsági területeken, jó minőségű mezősi talajon, amelyek lényegesen több vizet tudnak tározni, ott kukoricát, repcét termesztenek, igaz igen szélsőséges termésátlagokkal.

A csapadék gazdálkodás kulcsa – az okszerű talajművelés

- A talaj a szántóföldi növénytermesztés alapja, amelyet három fázis alkotja, szilárd vázalkotó ásványok, szerves anyagok és a pórustér.
- A hasznos víz tartomány a talajfizikai tulajdonságtól függően 5-22 mm/10 cm talajrétegben. Ennek ~50 %-a könnyen felvehető.
- A számított 60-80 cm-es gyökérmélységben száraz művelésnél a akár ~180 mm talajnedvességet is jelent, amely nagy jelentőséggel bír.
- Talajműveléssel, a kívánt pórus teret hozzuk létre, a vízbefogadás, áteresztés végett, a **műveletek lezárásával, óvjuk a tározott vizet.**

Korszerű vízgazdálkodás – alpművelés, magágy készítés helyes gyakorlata

- A cél a gyökér fejlődéséhez a megfelelő művelési mélység kialakítása – a növényi igény szerinti víz-levegő arány biztosítása (statikus vízigény).
- A csapadék, vízbefogadás biztosítása.
- A tápanyagok feltáródásának biztosítása.
- Módjai: - forgatásos(szántás, tárcsázás), - lazításos, - sávos,

Magágy készítés: a vetőmag számára a csírázáshoz, az egyenletes, egyidejű keléshez megfelelő környezet biztosítása – morzsás talajszerkezet, egyenletes vetés mélység, lezárt nedves talaj.

Öntözéssel gazdálkodás

- **Öntözött** körülmények között *kell termeszteni a szántóföldi zöldségféléket* (pl. csemegekukorica, zöldborsó, zöldbab, hagyma, paradicsom, paprika félek), a *vetőmag előállítás* (hibrid, egyéb vetőmag), *ipari növényeket* (burgonya, cukorrépa, kukoricát, repce).
- A *meghatározó tényező* a **gazdaságos** termesztési feltétel, amelyet a *jó hátsági* mezőségi csernozjom, réti csernozjom talajokon biztosítottak.
- Ma itt a legrosszabb a tábla szintű vízellátás.

Az öntözésfejlesztés mozgató tényezők

- Növény – technológia
- Nagyobb TÉ, magasabb TK - a hagyományos növényekkel szemben
- Igen költséges, de nem nélkülözhető az adott kultúránál, vagy megválasztott technológiánál
- Magas szintű termelés – befektetés biztonságos megtérül
- Tartós, stabil piaci szerepvállalás

Elvárások a korszerű szántóföldi esőztető öntözéssel szemben

Az öntözendő tábla, az öntöző fűrt fejlesztésének iránya **a víz és energia takarékos, szabályozott, automatizált műszaki megoldások**, ahol a víz kijuttató kapacitás a termelőhely klimatikus adottságaiból adódó *napi növényi vízigény döntő részét célozza meg, figyelembe veszi a talaj vízbefogadó, víztározó képességét, a talajvédelmet.*

- 1 Vízpótlás - kis energiájú és vízadagú kijuttatás
- 2 Mikroklímát szabályzó párasítás
- 3 Kelesztő öntözés
- 4 Tápoldatozás, kemikáliák kijuttatása

Vízpótló öntözés

- A tenyészidőszak csúcs vízigényre tervezett berendezések, amelyek képesek a napi 6 - 8 mm víz kiadására, a növényi igény alapján, 16- 20 órán belül,
- Gyakori, kis, 10-35 mm-es öntözési víznorma, a táblán aktuálisan mért növényi igény szerint,
- Alacsony nyomás igény: 2,5 – 3,8 bar

Korszerű szántóföldi öntözés eszközei

Lineár és körforgó berendezések:

- - Sűrű, kisadagú víznorma: 15-25 mm
- - Rövid öntözési forduló,
- - Alacsony nyomásigény:
belépő nyomás 2,5 - 3,6 bar

Kelesztő öntözés

Homogén állomány kialakítása

08/04/2014

Kelesztő öntözés

Célja : Az egyidejű, gyors keléshez a talaj felső rétegének átnedvesítése a vetésmélységig,

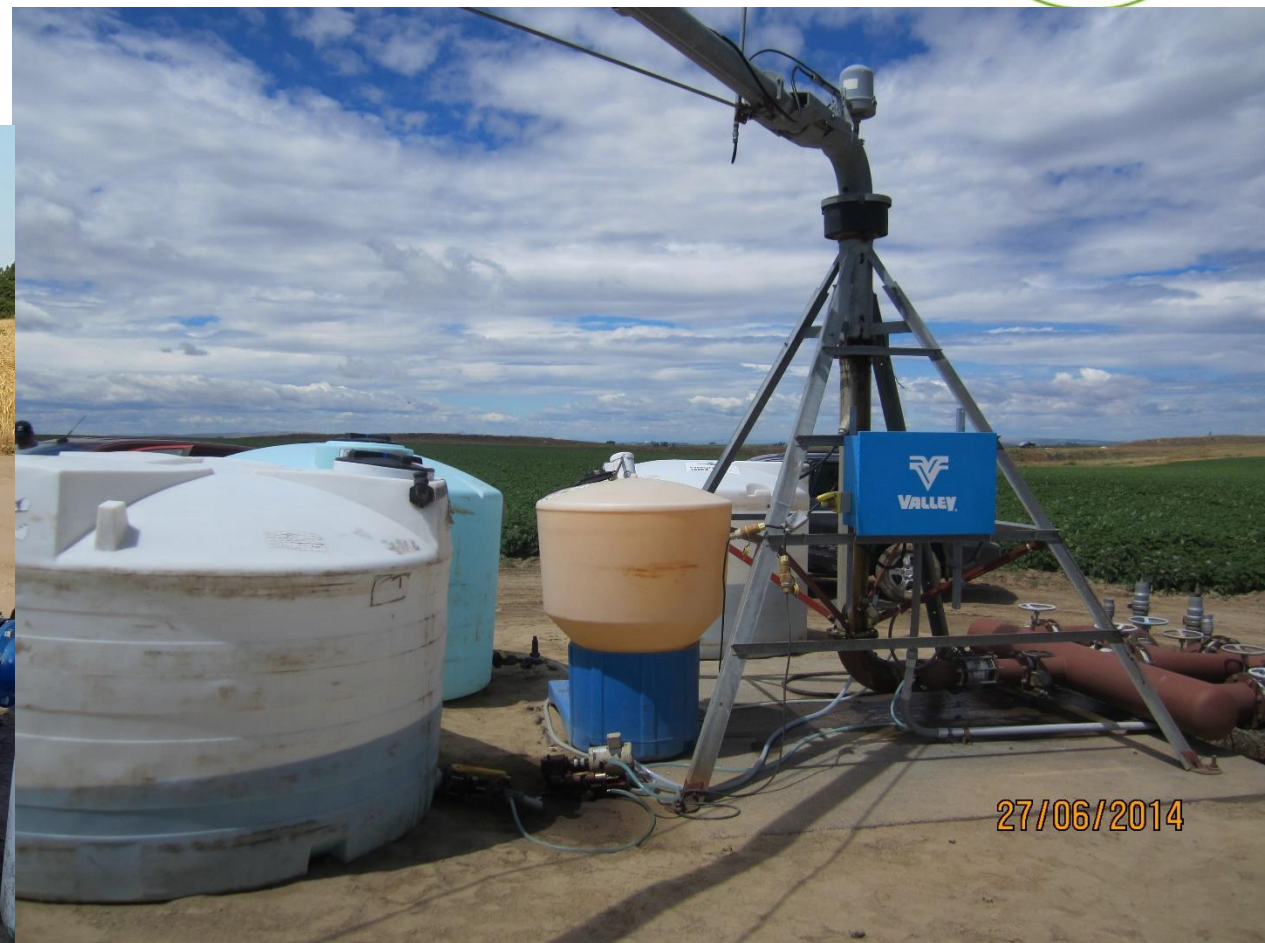
Vízadagja : átlag 5 – 15 mm (a talaj nedvességtartalmától függően)

Hatása : *egyöntetű kelés, egyenletes tőszám és fejlettségi szint*

- Kukorica virágzás kori párásító öntözése,
- Nagy magvú zöldségnövények betakarítása előtti hűtése, frissen tartása, érés szabályozása,

Tápanytáplálás

Hagyományos öntözés eszközei

Csévélő öntöződob, esőztető szórófejek

- - Víznorma: 40-60 mm,
- - Hosszú öntözési forduló,
- - Nagy nyomásigény:

vízagyú esetén	8-10 bar
konzol esetén	5-6 bar

Szórófej megválasztás a szántóföldi esőztetők esetében

KITE
& Rt.

www.kite.hu

Elvárás a szórófejjel szemben

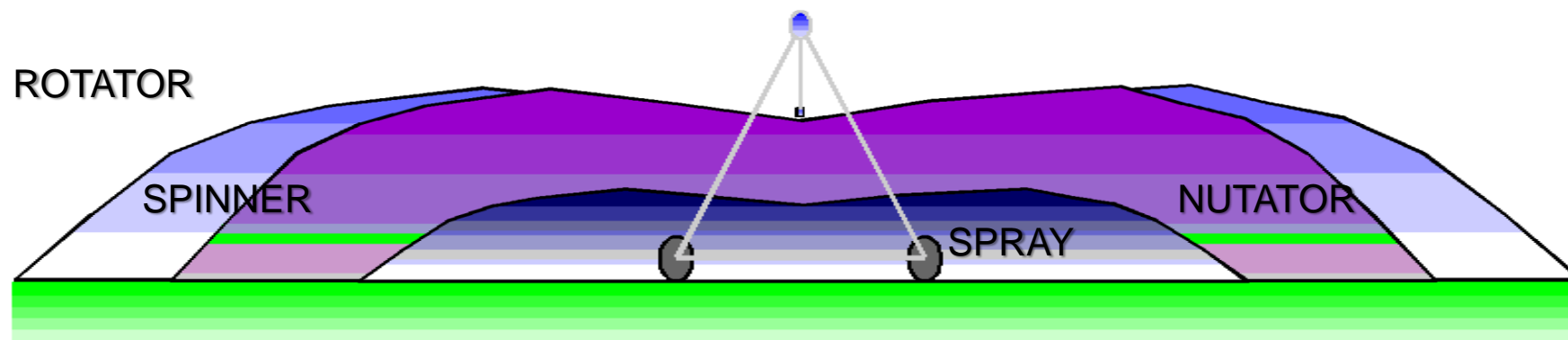

- A szórás egyenletesség 85 % felett,
- Tervezett cseppképzés – talajkímélés, elpárolgás csökkentés
- Mérsékelt elsodródás a szél hatása miatt,
- Energia takarékos,
- Széles fúvóka/dűzni/, szóró képlet megválaszthatóság,

Szórófej megválasztásánál figyelembe kell venni:

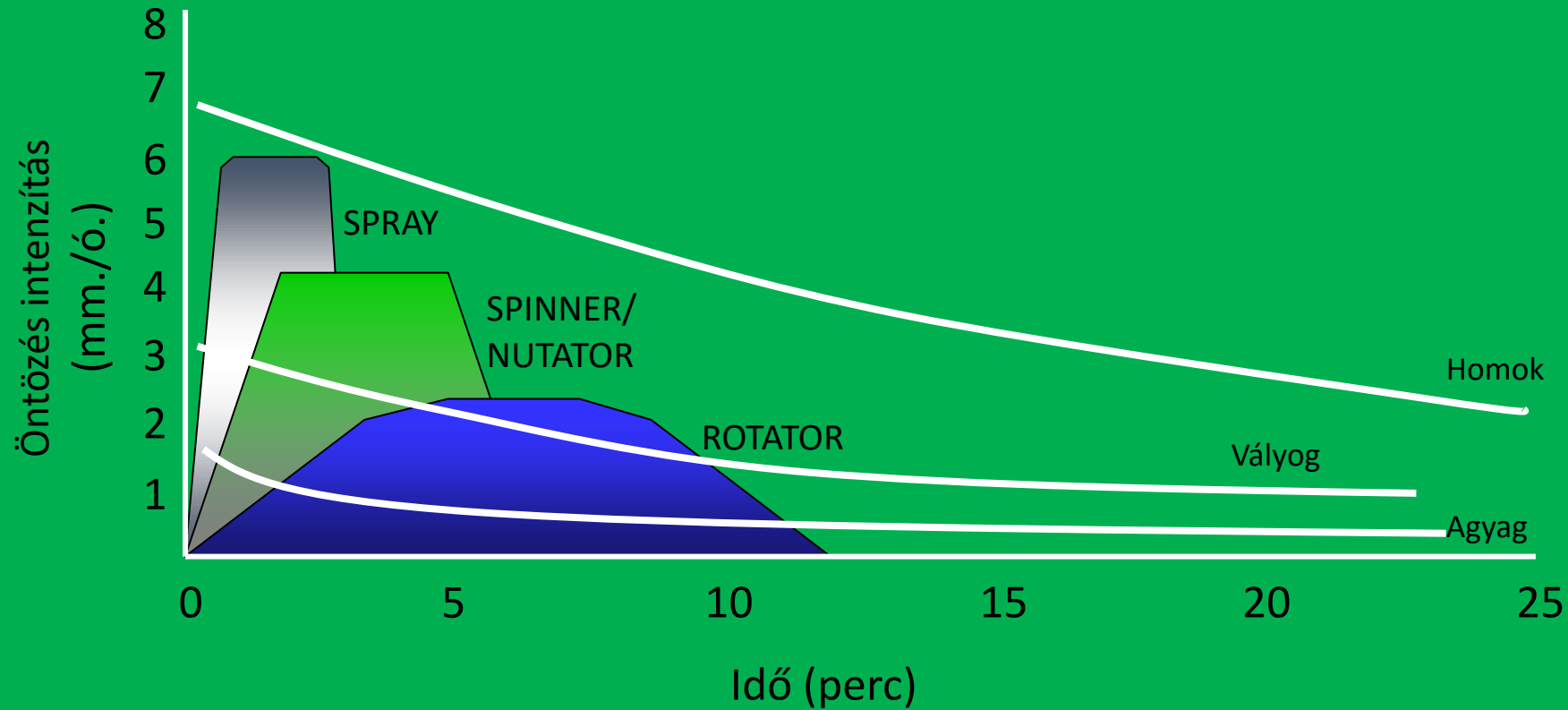
- a talaj típusát,
- a növényi igényt,
- a művelési gyakorlatot,
- a domborzati viszonyokat,

Szórófejek területi lefedése

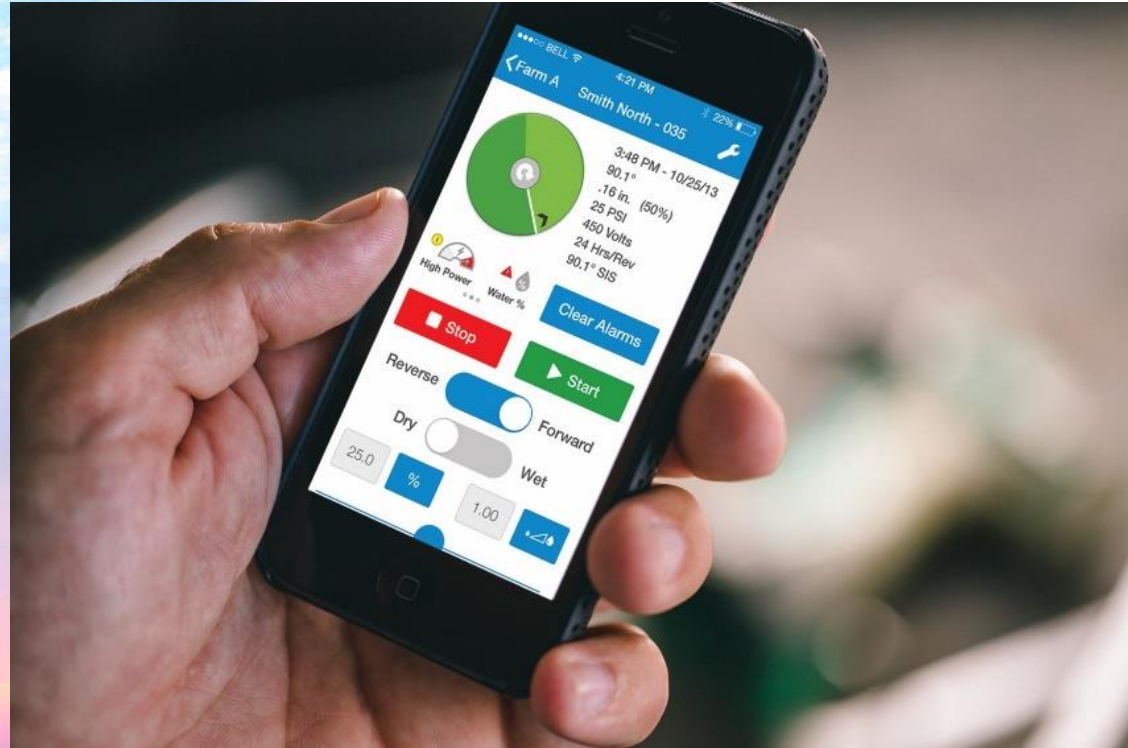
szórófej	lefedett átm.	szórólap spec.
ROTATOR	20.7m	D4 Green Plate @ 30 psi; 6 ft.
SPINNER	16.6m	D6 Purple Plate @ 15 psi; 6 ft.
SPRAY	11.6m	Blue Plate @ 15 psi; 3 ft.

Talajok vízbefogadó képessége

Vezérlés, irányítás, kommunikáció

Vezérlő szekrény

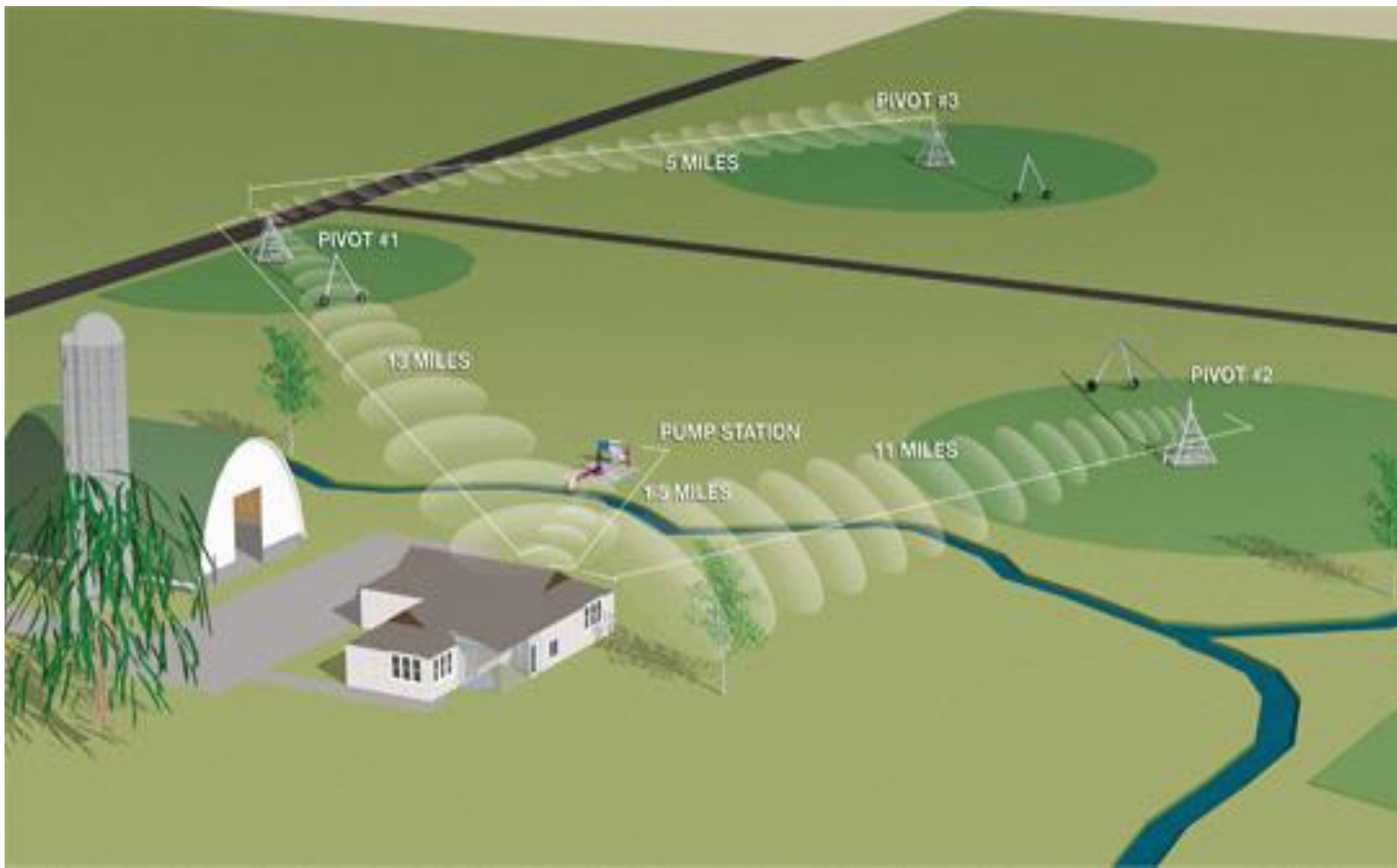

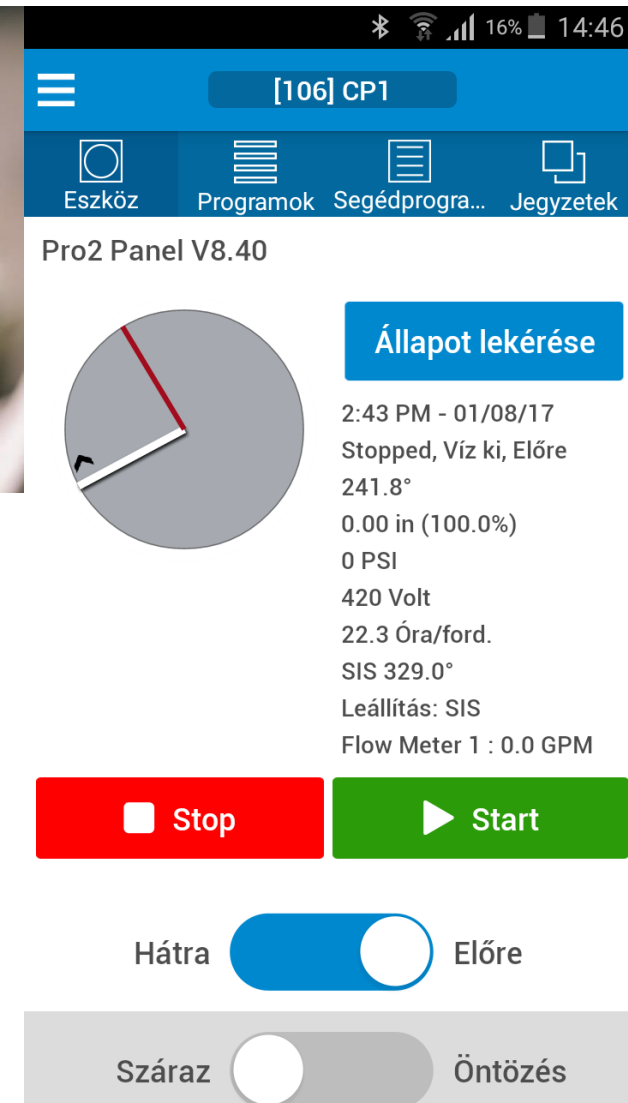
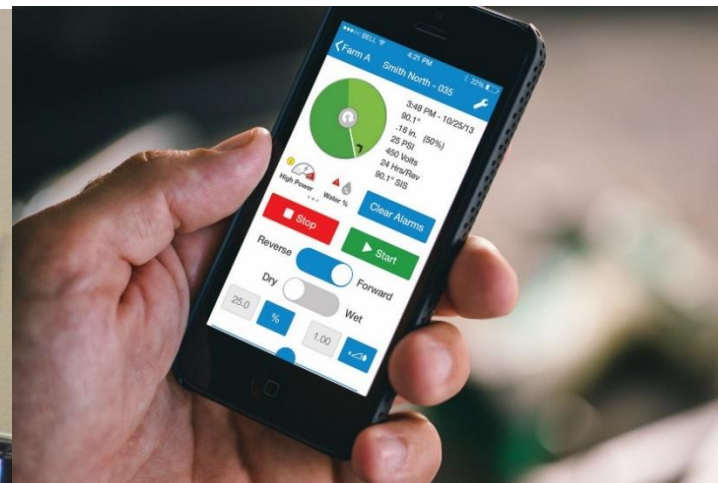
ICON – AGSENSE vezérlés, távfelügyelt

- Az öntözés irányítását ellátó ICON vezérlő panel lehetőséget ad a közvetlen kapcsolatra az AGSENSE digitális mobilhálózati technológiát alkalmazó távfelügyeleti, vezérlő rendszeréhez(WagNet). Ezzel teljes körű a távvezérlés.
- Indítás, leállítás, sebesség beállítás, VRI, nedves-száraz vezérlés, vég szórófej vezérlés beállítás, szivattyúk távvezérlése, meteorológiai állomáshoz való kapcsolódás, riasztás(szöveges, e-mail), továbbá üzemelési idők, kijutatott víz mennyiség, beöntözött terület részletes eseményeit tartalmazó jelentés.
- Mobilhálózati modem rendszer cserélhető.

Base Station vezérlés, kommunikáció

Rádió, mobilhálózati rendszeren keresztül irányíthatjuk az öntözést

[106] CP1

Pro2 Panel V8.40

Állapot lekérése

2:43 PM - 01/08/17
Stopped, Víz ki, Előre
241.8°
0.00 in (100.0%)
0 PSI
420 Volt
22.3 Óra/ford.
SIS 329.0°
Leállítás: SIS
Flow Meter 1 : 0.0 GPM

Stop Start

Hátra Előre

Száraz Öntözés

A Precíziós gazdálkodás, precíziós öntözés

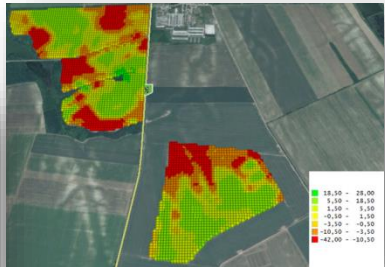
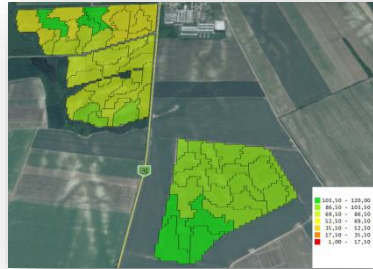
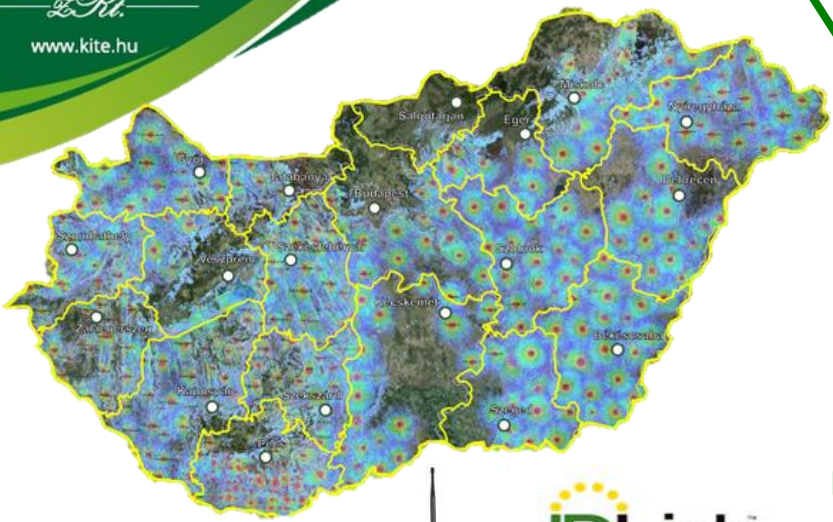
Fogalma:

Olyan műszaki, informatikai, információs technológiai és termesztéstechnológiai alkalmazások összessége, melyek hatékonyabbá teszik a szántóföldi növénytermesztést.

Egzaktan mért és észlelt információk felhasználásával történő agrotechnikai beavatkozások összessége, mely sok esetben automatikus módon történik.

KITE
zrt.

www.kite.hu

JDLink

A Precíziós öntözés a táblán belüli hely-specifikus víznorma meghatározás.

Esőnél is pontosabb vízpótlás

Az öntözőgép tökéletes szórás egyenletessége nem feltétlenül eredményezi a tábla lehetőségét a maximális termésre vonatkozólag, mert táblán belül változatos talajfizikai tulajdonságokkal, mikro domborzattal találkozunk.

Az „egyenletes” vízkijuttatás limitáló faktor lehet a maximális termés eléréséhez, még ha a többi tényező a helyén is van.

A **tábla heterogenitásból** adódó látens „haszontalan” öntözővíz arány 10 % felett is lehet, míg ez az érték akár 1,6 %-ra is lesimulhat a **Precíziós öntözés** alkalmazásával.

Táblán belüli különböző talajtani, domborzati viszonyok

A Precíziós öntözés

- Az egyedileg, vagy csoportosan működtethető szórófejek az adott ponton **mérések, vizsgálatok, szakmai döntés alapján** a meghatározott víznormát juttatják ki az öntöző gép mozgása irányában.

A Precíziós öntözés

- A Precíziós öntözés nemcsak termék, vagy műszaki megoldás - kijuttató eszköz, vezérlő, monitor, szenzor, meteorológiai állomás – de **technológia, rendszer** is.
- Az új műszaki innováció nem hatékony, vagy nem is működhet, ha alkalmazásukat nem előzi, határozza meg, egy *szakmai tervezés, technológia kidolgozása* – talaj vizsgálat(EC, labor), 3-D RTK szintvonalazás, hozam-, NDVI térképezés, s ezek alapján
  - a **Precíziós öntözési térkép** létrehozása – *ez így együtt az új innováció.*
- A Precíziós öntözés táblán belüli, terület-specifikus öntöző víz norma meghatározás.
- *A fejlesztés alatt álló technológia része a már jól bevezetett Precíziós szántóföldi technológiákhoz.*

A Precíziós öntözés

- A öntözési térképen a lehatárolt zóna az a terület, amely **legjobban közelíti meg homogenitást**, mind talajfizikai tulajdonságaiban, mind a mikro domborzati viszonyaiban.
- Ezeknek a zónáknak a legfontosabb jellemzői, a hasonló termés potenciál, *hasonló input felhasználás, öntöző vízfelhasználás*, művelési költség. Az öntözési térképek, a zónák egyedi vízkijuttatási normáit jelenti.
- A Precíziós öntözés nemcsak potenciálisan eredmény növelő technológiai megoldás, hanem **környezetkímélő megoldás is**. A precíz öntözővíz, tápoldat *kijuttatás szinkronban van a növényi felvétellel, kisebb az esélye a veszteségnek*.

Mikor szükséges a VRI telepítése, a Precíziós öntözés alkalmazása

- A táblán belüli eltérő talajtani viszonyokhoz történő alkalmazkodás, ***a túlöntözés káros hatásainak elkerülése!***
- A tábla mikro domborzatából eredő másodlagos felszíni és felszín alatti vízáramlási folyamatok figyelem vétele, káros hatások kivédése.
- Öntözés alól kivonandó területek - zöldítések, védett területek, vízállásos területek – esetén.
- Az öntözési területen belüli eltérő kultúrák vízigényének kezelése.

A Precíziós öntözés megvalósításának lépései

- Talajtani vizsgálatok - EC mérés és az erre épülő szelvény vizsgálat, mintavételezés, laborvizsgálat,
- Tábla domborzati vizsgálat – 3D GPS RTK,
- NDVI térképezés,
- Tábla változékonyság mértékének meghatározása, öntözési zónák lehatárolása,
- Öntözési térkép készítés, a maximális kijuttatási normához viszonyított arányok, mennyiségek meghatározása,
- Öntözési rend meghatározása a táblán mért aktuális értékek alapján – talajnedvesség mérés, ET mérés

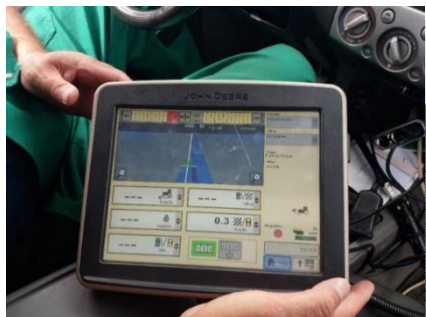
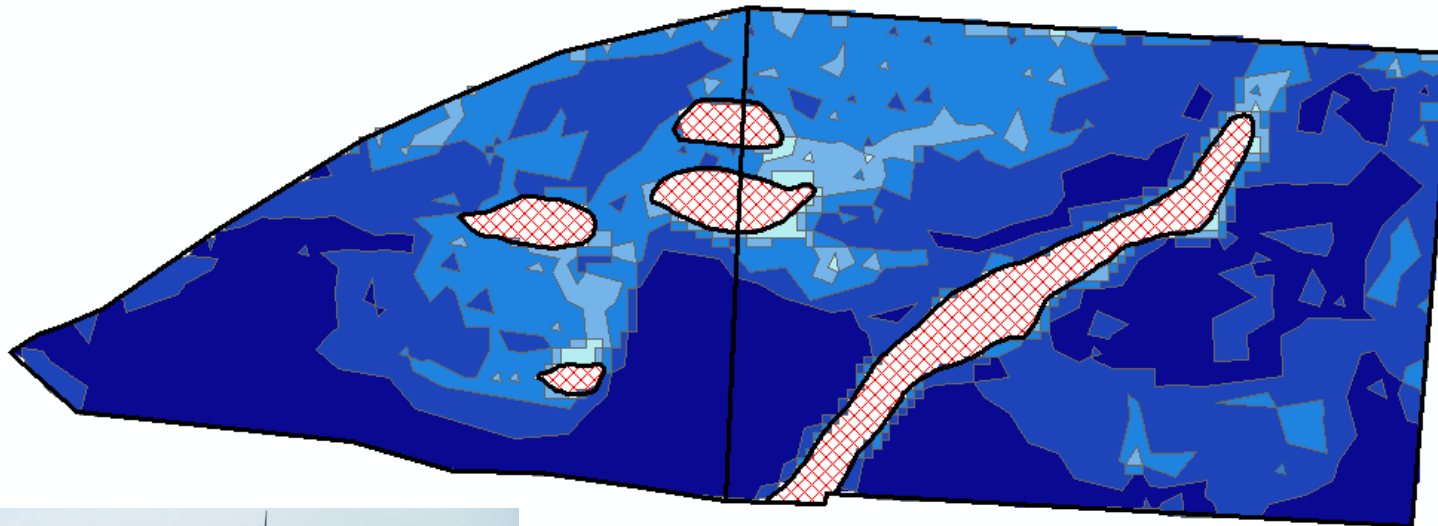
EC térkép

a táblán belüli változékonyság lehatárolása

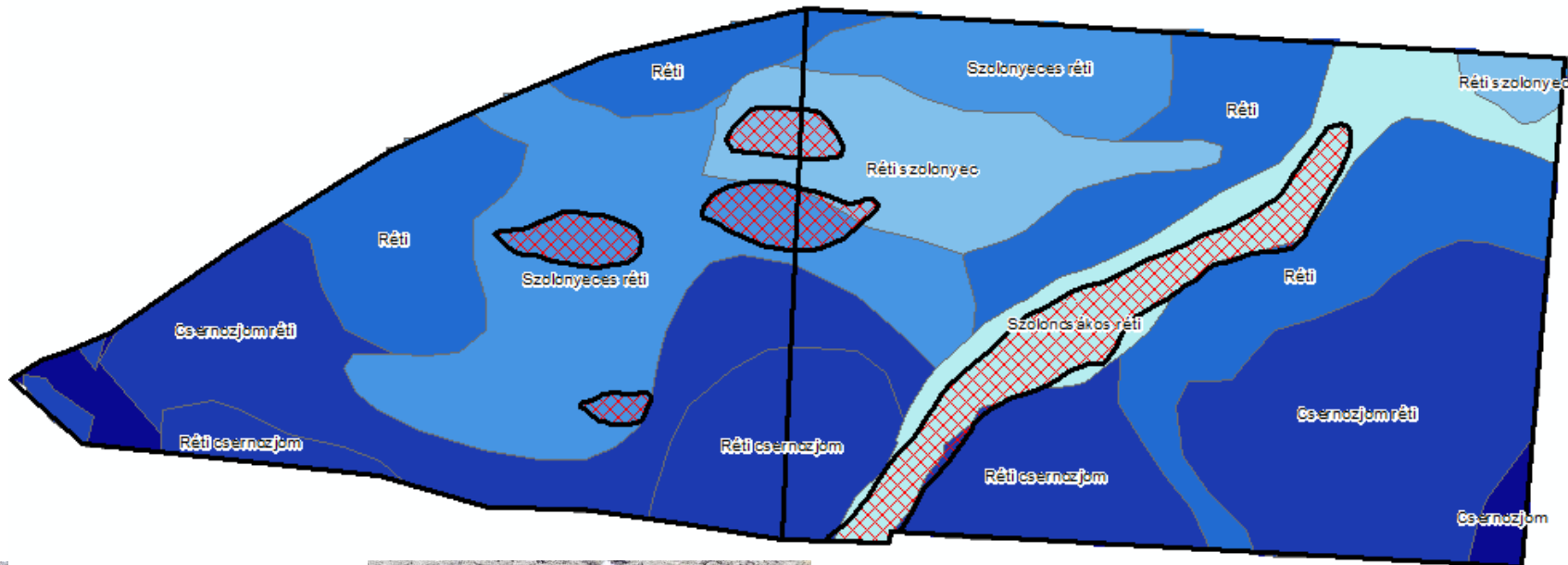
Veris EC

Öntözés intenzitása (%)

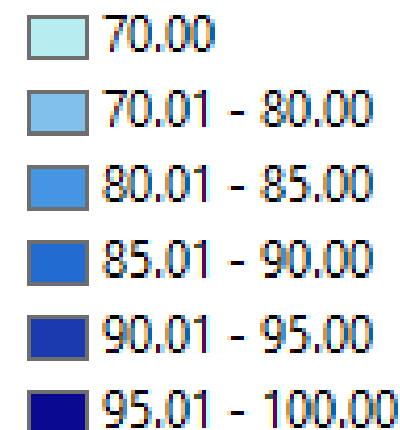
- 80.00
- 80.01 - 85.00
- 85.01 - 90.00
- 90.01 - 95.00
- 95.01 - 100.00

Talajfizikai, vízgazdálkodási tulajdonságok meghatározása mintavétel alapián

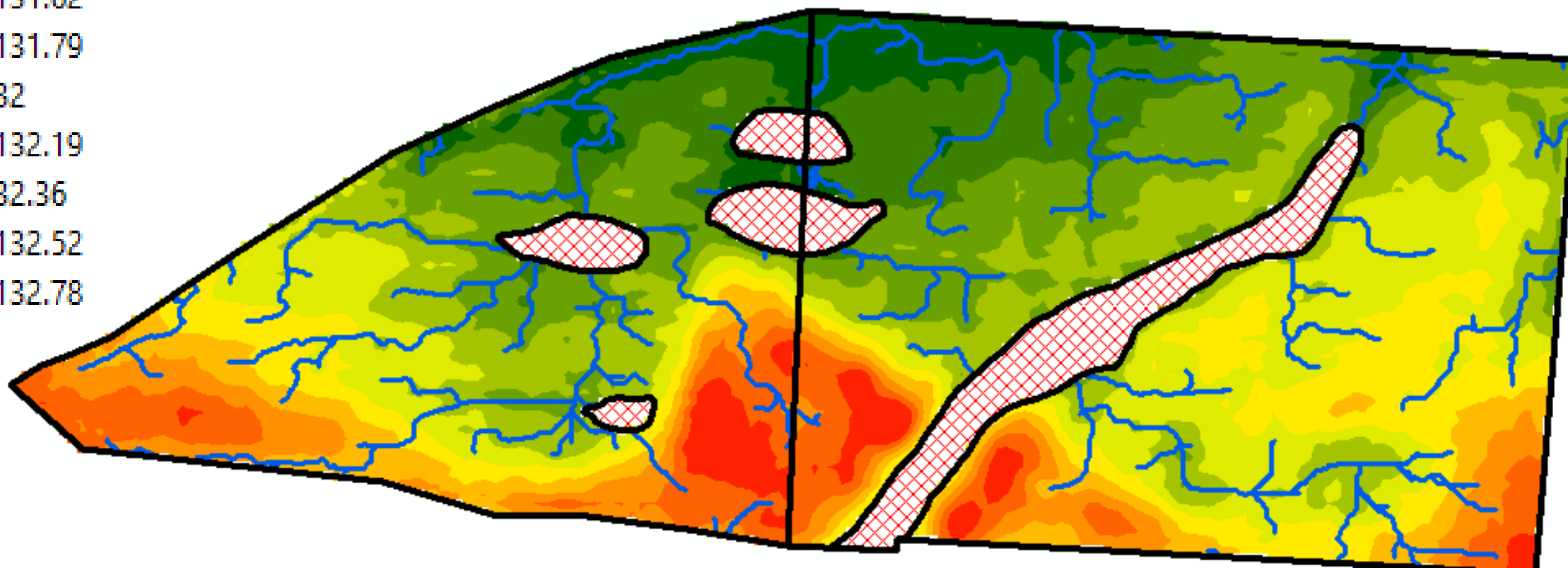
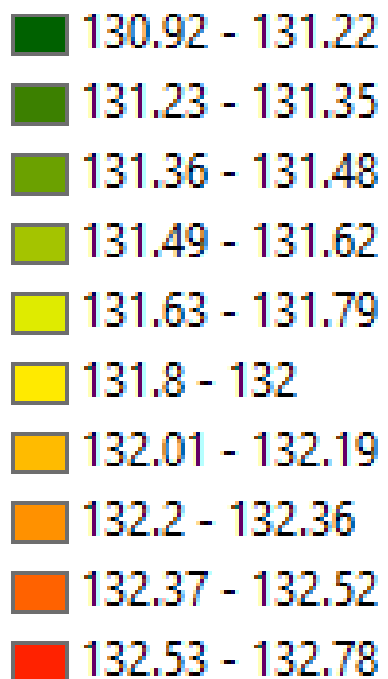

Talajtípus
 Öntözés intenzitása
 (%)

RTK alapú domborzatmodell - 3D

Magasság (m)

Tábla NDVI térképe

NDVI

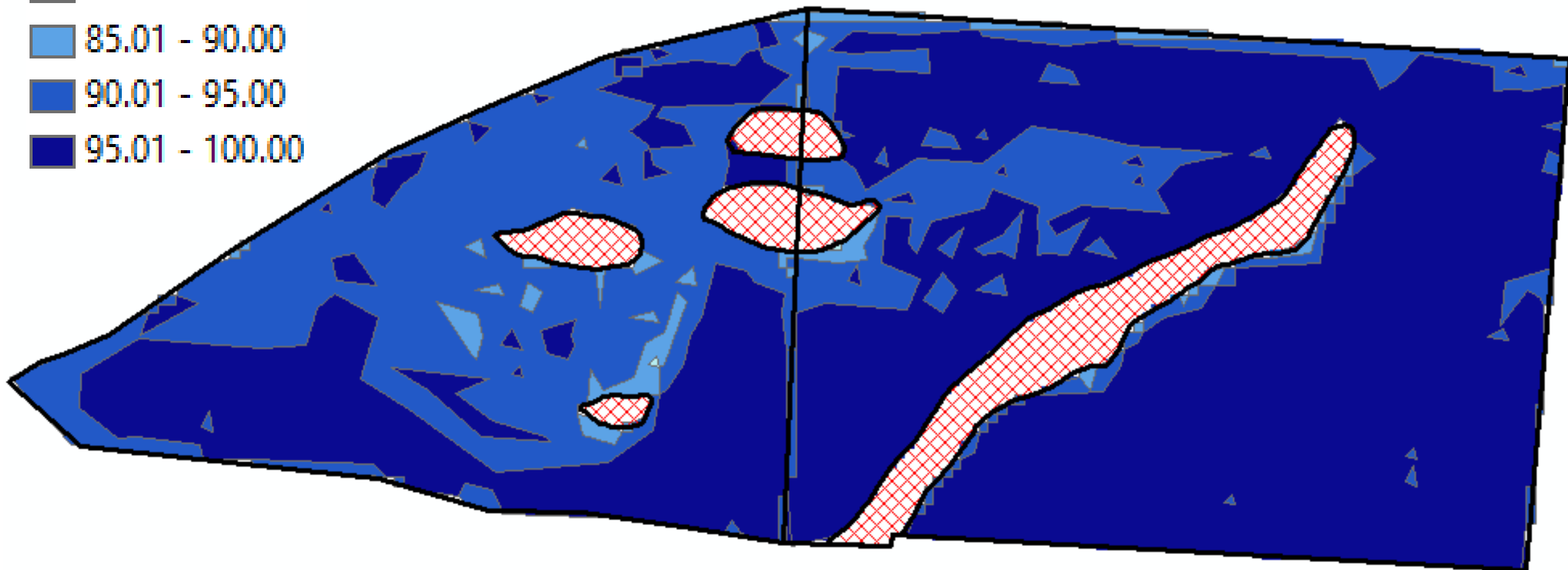
Öntözés intenzitása (%)

85.00

85.01 - 90.00

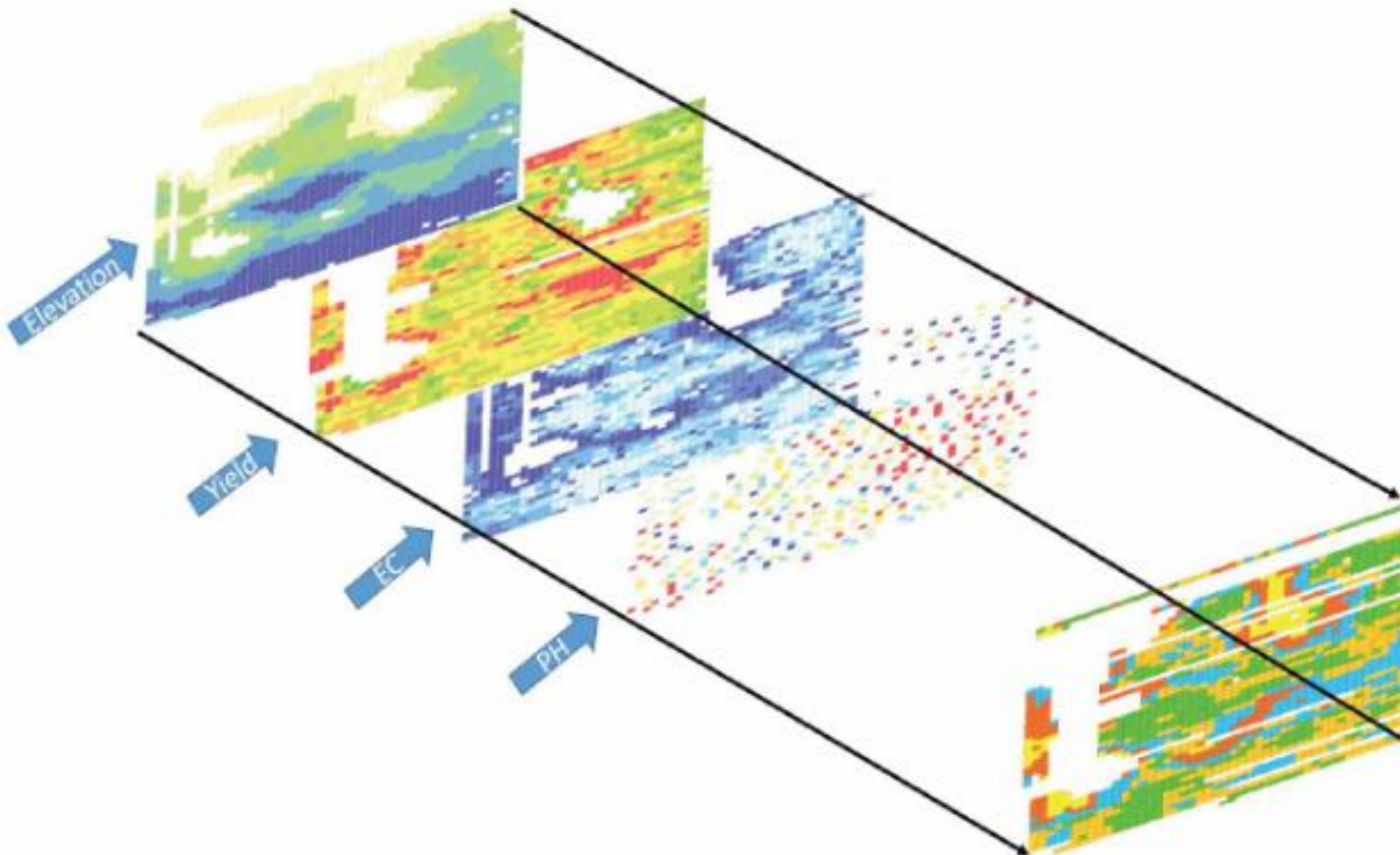
90.01 - 95.00

95.01 - 100.00

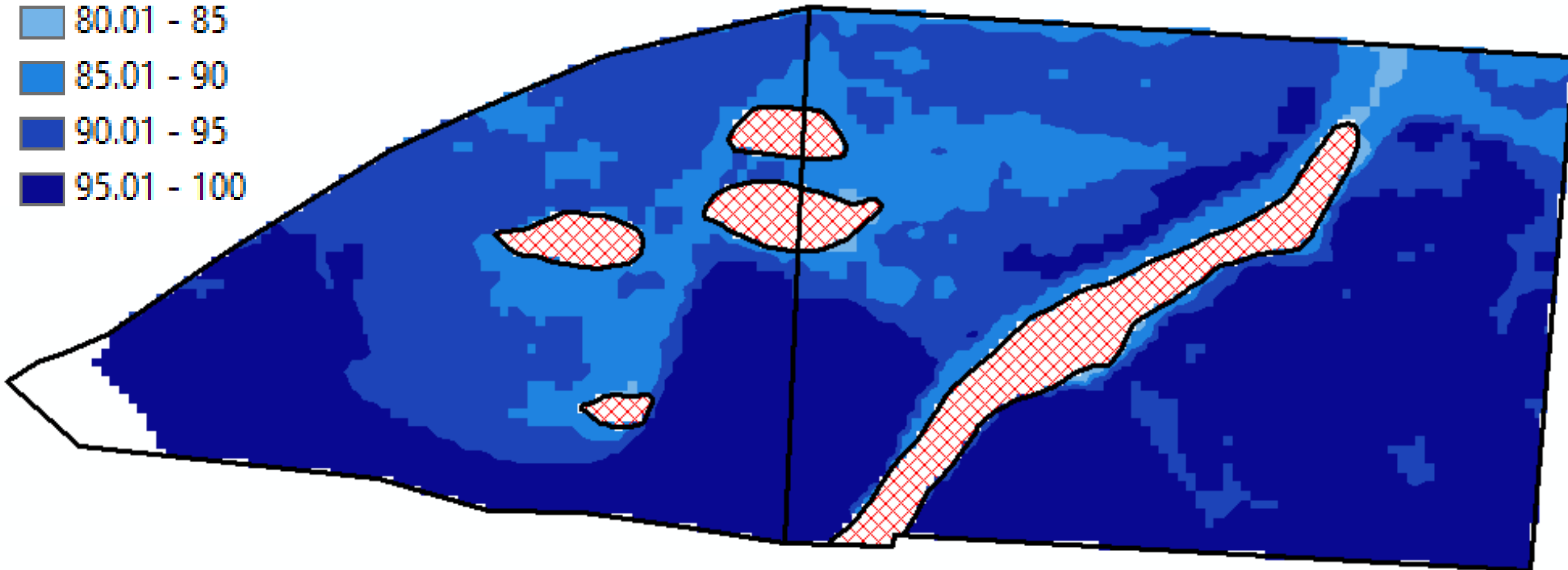
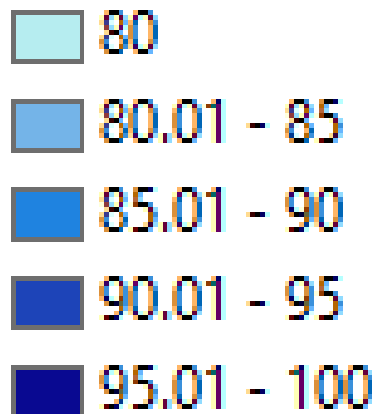

A térképek fedése

Öntözési KITErkép

A fenti térképek átlagolása
Öntözés intenzitása (%)

Precíziós öntözési rend

Az öntözési rend meghatározása, arra a kérdésre adott válasz, hogy az öntöző vizet ***hova (VRI), mennyit, mikor*** juttatunk ki.

A válaszhoz

közvetlenül a táblán, az aktuális időszakban mérnünk kell.

Mennyit kérdésre -

a Növényi vízigényt ET_{pot}

a Növényi szorzót (kc)

a Gyökerezési mélységet

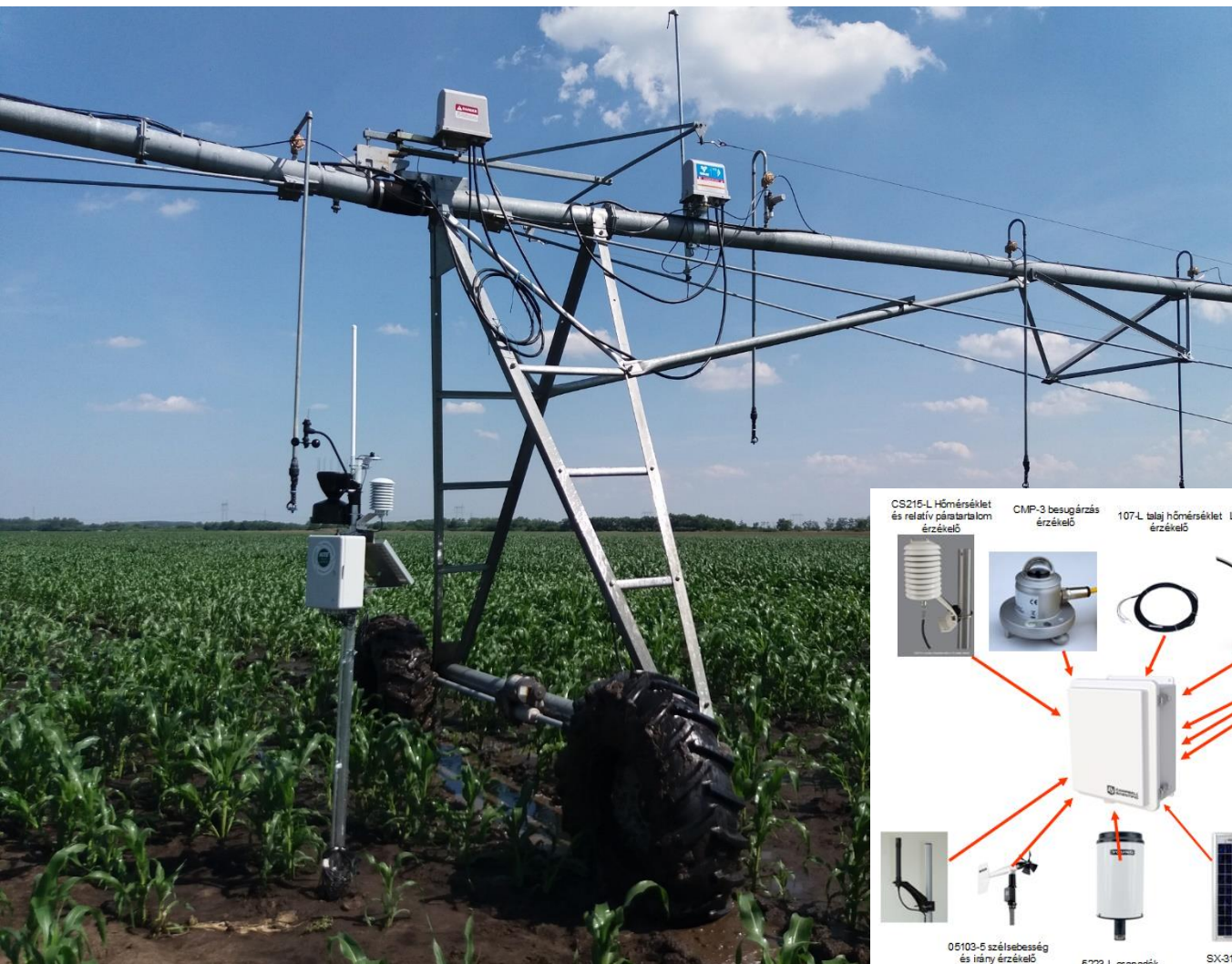
Mikor kérdésre -

a Talajt, a fizikai tulajdonságait

a Csapadék mennyiséget

A táblán az **aktuális** növényállapot, a közvetlen mért talaj vízszolgáltatás és klíma adatok, a gép kapacitás szerinti öntözési rend meghatározás, amely mindig ***előre tervezi a növény közel jövőbeni vízigényét.***

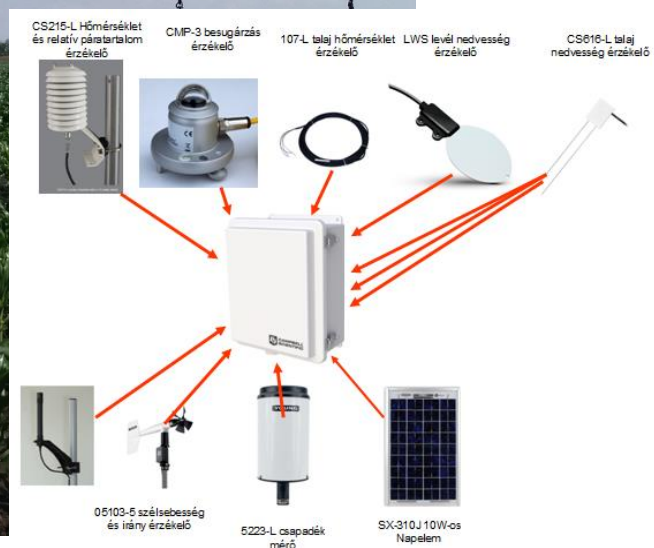
- Talajnedvesség mérés - felvehető víz mennyiségének meghatározása.
- A nedvesség és porozitás adatok alapján a felvehető víz mennyiségének folyamatos értékelése.
- ET, Kc mérés, meghatározás, számítás.
- Felvehető víz mennyiségének a könnyen felvehető szinten tartása.

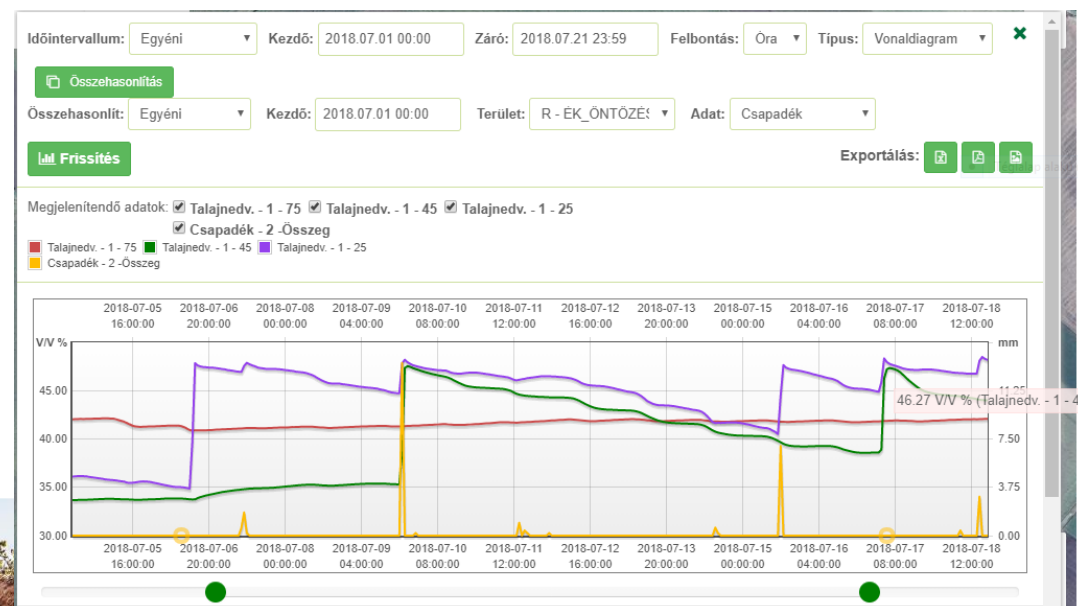

**A bázis meteorológiai állomás
biztonsági modullal - (GPS+
gyorsulás érzékelő)**

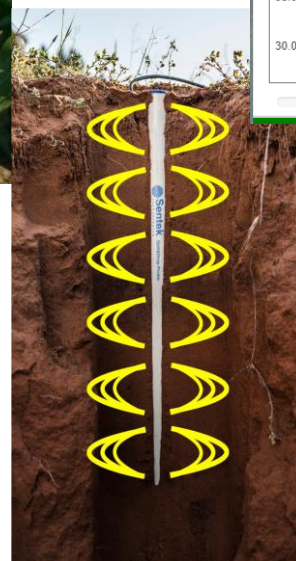
Mérő egységei:

**csapadék mennyiség,
szélirány, szélerősség,
hőmérséklet, páratartalom,
talajnedvesség,
talajhőmérő,
besugárzás,
levélnedvesség mérő.**

KISNODE: Talajnedvesség mérés
Talajhőmérő
Levélnedvesség mérő

Bázisállomás

Node

SZENZOROK NYERS
ADATAI

PREC GAZD SZERVER
- megjelenítés
- felhasználó jogosítás

BABILON SZERVER
- adatok feldolgozása
- átlagok
- min, max szűrés
- stb

PREC GAZD FELHASZNÁLÓK

Időintervallum: Egyéni Kezdő: 2017.11.25 00:00 Záró: 2017.11.30 23:59 Felbontás: Óra Típus: ✕

Vonaldiagram ☑ Összehasonlítás

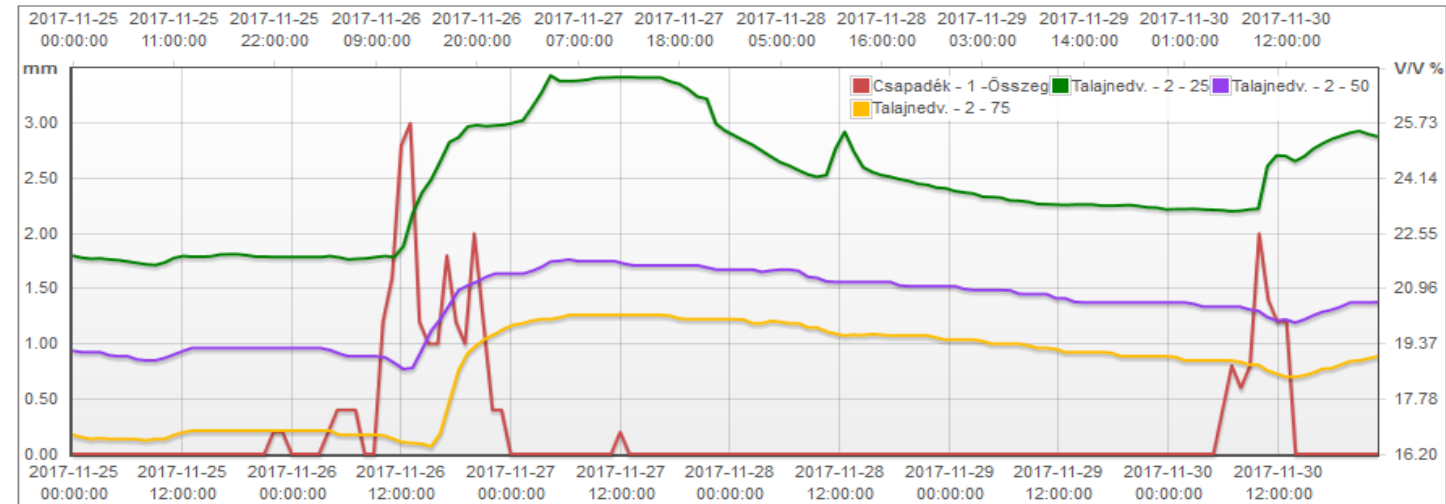
Összehasonlít: Egyéni Kezdő: 2017.11.25 00:00 Terület: W - ÉK_DERECs Adat: Talajnedvesség

Frissítés

Exportálás: 📄 📄 📄

Megjelenítendő adatok: Csapadék - 1 -Összeg Talajnedv. - 2 - 25 Talajnedv. - 2 - 50 Talajnedv. - 2 - 75

■ Csapadék - 1 -Összeg ■ Talajnedv. - 2 - 25 ■ Talajnedv. - 2 - 50
■ Talajnedv. - 2 - 75

Utolsó csapadék ideje: 2017-11-30 13:40:00 Időszaki összes csapadék: 30.2 mm

Időszaki maximális intenzitás: 3 mm/óra

W - ÉK_DERECsKE_BÁZIS_1014 ⚙️

Állomás: ÉK_DERECsKE_BÁZIS_1014 GPS: 47.371, 21.551
Talaj mérési mélységek: 25, 50, 75 cm

8.130 °C 📊
Hőmérséklet
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

0.000 mm 📊
Csapadék
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

Nyugati 📊
Szélirány
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

3.000 m/s 📊
Szélőkés
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

2.200 m/s 📊
Átlag szélesség
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

68.649 % 📊
Páratartalom
Utolsó mért érték: 2018.03.26. 13:50

KITE
& Rt.

www.kite.hu

Köszönöm a figyelmet!